

IEDERE DAG EEN NIEUW BEGIN

De kinderen van groep 8 van de Fatima-school in Nijmegen laten het wel uit hun hoofd om 's morgens te laat te zijn: immers, als de juf de kaars heeft aangestoken om de dag te beginnen, kun je mooi buiten blijven staan wachten! En als het je dan per ongeluk tóch overkomt dat je niet op tijd bent is wel de hele dag verpest...

Onze Lieve Vrouw van Fatima

De splinternieuwe Fatima-school, gelegen in het Nijmeegse Willemskwartier, werd gebouwd op de plaats waar vroeger de oude "Onze Lieve Vrouw van Fatima-school" stond. Het is een school "op christelijke grondslag", sinds drie jaar geleden de protestants-christelijke kleuterschool met hen fuseerde. Een enquête onder de ouders wees uit, dat men graag vasthield aan de naam "Fatima"; en hoewel Onze Lieve Vrouw althans uit de naam verdwenen is, kijkt zij vanuit de naastgelegen gelijknamige parochiekerk nog altijd op het schoolgebouw neer.

Verdeeld over tien klassen wordt de school door ongeveer 200 leerlingen bezocht. Onder hen een groot aantal Turkse en Marokkaanse kinderen, voor wie "Fatima" natuurlijk vertrouwd in de oren klinkt...

Geestelijke stromingen in levenden lijve aanwezig

Wil Bootsma is al ruim 20 jaar aan de Fatima-school verbonden. De laatste acht jaar begeleidt ze groep 8 op hun weg naar het einde van de basisschool en de start van een nieuwe schoolcarrière in het voortgezet onderwijs. Van de 15 kinderen in haar klas zijn er 8 uit het buitenland afkomstig: meer dan de helft dus. De "geestelijke stromingen" zijn dan ook heel concreet en nadrukkelijk in het dagelijkse klasgebeuren aanwezig. Hoe doe je dat dan, wanneer naast het schoolbord een opvallend groot kruisbeeld hangt?

"Nou, heel gewoon hoor", zegt Wil, "ik vertel aan het begin van het jaar waarin ik geloof, waar ik voor sta, wat ik doe. Ik vertel iets van de kerk, over het kruis, over Jezus. En dan mag ieder kind zélf vertellen wat ze ervan weten of erover kwijt willen. Het is dan prachtig om te horen, hoe kinderen zichzelf herkennen in het verhaal van de ander. Zo kan Mohammed vertellen dat hij het afgelopen weekend met zijn vader naar de moskee is geweest en Joyce dat ze naar de gezinsviering in de kerk gegaan is. Of je nu tot God of tot Allah bidt: het gaat eigenlijk om hetzelfde. Wanneer ik een bijbelverhaal vertel, reageren de Turkse en Marokkaanse kinderen vaak met: 'Hé, zo'n verhaal kennen wij ook uit de Koran!' En wanneer in het kader van de Vredesweek een spreuk als "Geweld eindigt waar vrede begint" ter sprake komt, merk je al heel gauw dat de grenzen tussen de verschillende culturen snel vervagen. Hoewel het niet altijd zo gemakkelijk is om de verschillende culturen met elkaar in contact te brengen - soms is bijvoorbeeld de taal wel eens een handicap - heb ik toch het gevoel dat we samen goed bezig zijn".

Stilstaan bij het begin van de dag

Een schooldag is voor kinderen een bijzonder intensief gebeuren: er is veel te doen, het programma biedt feitelijk weinig ruimte om eens even pas op de plaats te maken. Wil Bootsma: "Ik merk hoe snel je gaat vervlakken, door alleen maar bezig te zijn met de buitenkant van de dingen. Je wordt helemaal in beslag genomen door het propvolle rooster. Veel kinderen hebben grote behoefte aan momenten van rust in het drukke schoolleventje. Laatst heb ik een bandje gedraaid waarop Herman van Veen het scheppingsverhaal bezingt; het was geweldig om te zien en te horen hoe de kinderen tijdens het werken aan hun schrift de melodie zachtjes mee-neurieden. Toen het lied was afgelopen, sméékten de kinderen bijna om het nog even zo te houden: "We krijgen er zo'n rustig gevoel van, juf"! Daarom wil ik ook heel uitdrukkelijk ruimte maken voor die momenten van rust, omdat ik denk dat kinderen dat broodnodig

hebben. Het begin van de dag is daar heel geschikt voor; ik zou het vreselijk vinden om zo maar pardoes met de les te beginnen"!

Het "goedemorgen-schrift"

Bij de start van het nieuwe schooljaar stelt ze haar kinderen voor een schrift aan te leggen waaraan ze het hele jaar mogen werken. Ze mogen zelf de titel kiezen. Zo heette het schrift in voorgaande jaren bv. Mijn gouden boek of Mijn eigen boek. "Dit jaar", vertelt Wil Bootsma, "hebben we met ons allen gekozen voor het Goedemorgen-schrift". En enthousiast laat ze enkele schriften zien: vol tekeningen, teksten, gedichten, met zorg gekleurd en voorzien van talloze versieringen. "We werken er iedere morgen 10 minuten aan en twee keer per week zijn we er wat langer mee bezig. We zorgen ervoor, dat er iedere week een bladzijde bij komt".

Alle kinderen zijn zonder uitzondering heel intens bezig om "hun" schrift er zo mooi mogelijk uit te laten zien: het wordt als een kostbaar kleinood gekoesterd. Aan het eind van het schooljaar mag iedereen het mee naar huis nemen; en uit ervaring weet Wil dat het schrift de herinnering aan de Fatima-school nog jarenlang levendig houdt.

Kalender en aktualiteit als uitgangspunt

De seizoenen en de jaarfeesten vormen het achterliggende patroon van de dagopeningen. Soms draagt Wil zelf iets aan (een gedicht, een verhaal), maar vaak komen de kinderen zelf spontaan met iets dat hen bezighoudt, en waar ze dan samen over praten: "De recente gebeurtenissen in de Oostbloklanden bijvoorbeeld houdt kinderen geweldig bezig, en ze hebben er veel vragen over. Daar spring ik dan natuurlijk op in. Maar ook een feest als Sint Maarten of de Allerzielen-herdenking vormen een uitgangspunt. Door daarover met elkaar in gesprek te gaan kun je wat dieper op de dingen ingaan en krijgen kinderen het gevoel wérkelijk met iets bezig te zijn".

Eenvoudig, maar wel intensief

De kracht van deze manier om de dag te openen zit 'm zeker niet in uitgebreide voorbereidingen en het bedenken van allerlei werkvormen, benadrukt Wil Bootsma. Het "geheim" van het succes schuilt volgens haar voornamelijk in het spontane initiatief, zonder dat van een vooropgelegd patroon sprake is. De kinderen voelen dat haarfijn aan, en zullen dan ook nooit misbruik maken van deze "vrije ruimte" die hen wordt geboden.

* * *

"Niet voor de school, maar voor het leven leren wij": groep 8 van de Fatima-school in Nijmegen kan erover meepraten.